

Uutiset

SODANKYLÄ

Auto syöksyi sillalta – nuori mies kuoli

Nuori mies kuoli rajussa ulosajossa Sodankylässä suunnuntaiamuna.

Poliisin mukaan nuorukaisen auto oli ajanut kovaa vauhtia Rovaniemeltä Sodankylään päin. Noin 50 kilometriä ennen Sodankylää Raudanjoen sillalla auto oli ylittänyt vastaantulojoiden kaistan ja syöksynyt läpi sillan

kaiteiden. Tie oli turmapaikalla suora, eikä tiessä näkynyt jarrutusjätkiä.

Auto lensi poliisin mukaan noin 50 metriä joen yli ja törmäsi vastarantaan, jossa se oli kulkenut vielä joitakin metrejä. Mies löytyi kuolleena auton läheltä. Poliisi ei osannut vielä arvioida turman syytä.

TUNNELIT

Tielle kolahtanut laatta herätti huolen turvallisuudesta

Betonisten tietunneleiden katujen paloeristeet joutuvat viiranomaisten syyniin. Syynä on Hämeenlinnassa moottoritille pudonnut paloeristelevy.

Rakennusyritys YIT kävi sunnuntaiina läpi kattoa, josta yksi ”taulutelevision kokoinen”, noin 30 kiloa painava laatta rymähti kolmostielle lauantai-iltana. Epäilyttävää eristelevyä irrotettiin yhteensä noin 100 neliötä.

Liikennevirasto ja ely-keskus ovat käyneet läpi betonitunneleiden paloeristeet, kertoi tietunneleiden hallintoviranomaisen **Laura Väisänen** Liikennevirastosta.

Tarkastettavaa ei ole paljon, koska valtaosa tietunneleista on louhittu kalliioon. Betonitunneleista suurin osa on vanhempia kuin kymmeniä vuosia vanhoja, kun taas 2013 valmistunut Hämeenlinnan tunneli.

– Luulisi, että niissä nämä ongelmat olisivat jo tulleet esille. Hämeenlinnan tunnelin palo-eristeiden murenemisen syy ei ollut suunnitelmallinen. YIT:n projektipäällikkö **Timo Parikka** kertoi, että liimauus vaikutti pitkäneen mutta paloeristelevy oli hajonnut ja irronnut.

Sunnuntaina tarkastettiin pohjoiseen vievää tunnelin osaa, minkä vuoksi se oli suljettu

liikenteeltä iltaan asti. YIT kertoi haluavansa käydä läpi myös Helsinkiin vievän tunnelin osan katon.

Hämeenlinnan tunneli ei ole tavallinen tietunneli, vaan sen päälle on rakennettu kauppa-keskusta, joka on määrää avata ensi kuun lopussa. Moni kaupunki ja taho suunnittelee vastaavia teiden kattamisista saadakseen lisätulot rakentamiselle.

Kunta loukkasi perusoikeuksia

Lastensuojelu: Apulaisoikeusasiamies antoi sijoittajakunnalle huomautuksen lainvastaisesta menettelystä.

Nina Rätty

Lastensuojelu teki **Kristan** tapauksessa niin monta virhettä, että niistä seurasi huomautus eduskunnan apulaisoikeusasiamieheltä.

Etelä-Suomen Sanomat kertoi vuosi sitten Kristasta, joka joutui seksuaalisesti hyväksikäytetyksi 13-vuotiaana.

Poliisi teki lastensuojeluilmoituksen hyväksikäytön vuoksi. Krista karkaili ja alkoi käyttää alkoholia, joten äiti suostui lopulta tyttärensä kiireelliseen sijoitukseen.

Silloisen asuinkunnan perhetukikeskus ja seuraavat sijoituspaikat eivät tarjonneet terapiaa traumaan, mutta kielsivät Kristaa myös käymästä yksityispsykiatrilta, jonka äiti olisi maksanut.

Huostaanotto tuli järkytyksenä sekä äidille että tyttärelle. Äiti sai sen purettua lopulta vasta pitkän oikeustaistelun kautta.

Äiti kirjoitti tyttärensä kohtelusta sosiaali- ja terveysministeriöön. Mukana oli Kristan oma kirjoitus.

Asia siirrettiin eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle **Maija Sakslinille**. Hän antoi huomautuksen sijoittajakunnan perusturvalautakunnalle, jolla oli päävastuu sijaishuollosta ja sen valvonnasta.

Säännöllistä avohoitoa tai traumaa käsittelevää terapiaa ei järjestetty. Tämä saattoi vaikuttaa siihen, että lapsen tilanne kriisiytyi ja hänet jouduttiin ottamaan huostaan.

Kristan yksilöterapia päätettiin aloittaa vasta sitten, kun hallinto-oikeus päättäisi huostaanotosta. Sijoituspaikat vaihtuivat, eikä pitkäkestoista terapiaa koskaan aloitettu.

Sakslin totesi, että suomalaisessa hoitokulttuurissa näkyi

”Olin monesti kuullut, etteivät tuon tytön mielipiteet mitään paina, mutta kyllä vain painavat.”

Krista

vielä lakiin perustamatonta käsitystä, jonka mukaan välttämättömään hoitoon ei voida aloittaa, ennen kuin lapsen olosuhteet ovat vakautuneet.

Tieto ei kulkenut viranomaisten välillä, eikä lasta ja huoltajaa kuultu.

Sakslin esitti, että lautakunta hyväksyy Kristalle hänen perusoikeuksiensa loukkauksen. Krista oli huostaan otettuna puoli vuotta. Perusturvalautakunta maksoi hyvitystä 1500 euroa.

– Yllätyin. Ajattelin, etteivät ne mitään korvaa. Olin monesti kuullut, etteivät tuon tytön mielipiteet mitään paina, mutta kyllä vain painavat, Krista sanoo.

– Puoli vuotta kärsimystä. Siihen nähden summa on naurettava. Mutta en keksi summaa, mikä sen voisi korvata, äiti sanoo.

Äidin mielestä päätöksen suurin ihme on se, että huomattiin lastensuojelun toimijoiden itse aiheuttaneen huostaanoton tarpeen.

– Tuli usko oikeusvaltion. Mutta tapauksia on tuhansia. Mielivalta ja valheet ovat ylei-

siä aseita lastensuojelussa.

Äidin asianajo- ja asianhoitamiskulut kasvoivat tuhansiin euroihin. Hän haki huostaanoton purkua hallinto-oikeudesta asti.

– Kerroin perusturvalautakunnan palauttekeskustelussa,

PÄÄTÖS

Yleistä merkitystä

■ Yksittäisten valvontatapaus-
ten kautta kävi ilmi, ettei terveydenhuollon henkilöstö välttämättä tunne lastensuojelulain velvoitteita.

■ Lastensuojelulaitoksissa ei aina osata tunnistaa hoidon tarpeesta kertovia signaaleja ajoissa, jos niillä ei ole käytössään riittävästi terveydenhuollon osaamista.

■ Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira ilmoitti, että se aikoo valmistella ohjauksirjeen aluehallintovirastoil-

le. Tarvittaessa Valvira lähestyy myös kentän toimijoita.

■ Apulaisoikeusasiamiehen päätöksessä todettiin, että lastensuojelulaki ja terveydenhuollon lainsäädäntö saattavat edellyttää uudelleen tarkastelua. Ratkaisu lähetettiin sosiaali- ja terveysministeriölle.

■ Päätöksessä kiinnitettiin vakavaa huomiota myös Tamperen yliopistolaisen sairaalan menettelyyn puutteisiin. Puutteen liittyvät tiedonkulkuun ja aikatauluihin.

Tiedämme, ettei tämä tapaus ole ainutlaatuinen, kertoo esittelijäneuvos **Tapio Rätty**.

Hänen mukaansa joskus lapsia hoidetaan väärässä paikassa.

– Oikea paikka ei ole aina lastensuojelulaitos vaan terveydenhuollon yksikkö, vaan mielen-

terveyspalvelut.

– Käytännössä on ongelmia, mutta monesti ne voivat olla ohjeistuskeskustelua. Uskon, että tällä päätöksellä on jo ollut vaikutusta, Rätty sanoo.

Lue Kristasta kertovaa juttu viime vuoden syyskuulta verkossa osoitteessa ESS.fi.

ESS 28.9.2013

Haravat heilumaan ennen talvea

Puutarhatyöt: Tällä viikolla Lahdessa saa polttaa risuja ja lehtiä.

LAHTI
Heidi Nikunen

Syksyllä pihat ja puutarhat huolletaan talvea varten. Nyt on hyvä aika haravoida nurmikot sekä huoltaa ja siivota puutarhahakusteet talvisäilytykseen.

Lahden Renkomäessä asuvan **Minna Määttäsen** pihassa riittää touhua. Puutarhan hortensiat, päivänhatut ja kärhöt kukkivat vielä komeasti.

Marja-aronian lehtien väri on vaihtunut vihreästä syvän punaiseksi. Hyötöpuutarhassa on pari mansikkaakin, marjoihin on päästy.

– Ovat jotain uutta lajiketta, jotka tekevät satoa koko kesän. Minulta on usein kysytty, että missä vaiheessa kesää puutarhani on parhaimmillaan. Vaikeaa sanoa, sillä talven tuloon saakka aina kukkii jotain, Määttäsen kertoo.

Hänen mukaansa suurin puutarhainnostus laantuu aina syksyä kohden. Se tehdään, mikä on välttämätöntä.

Polttolupa on tämän viikon. Jokaisessa kunnassa on omat määräyksensä. Se on vähän ongelmallista.

Kari Sipilä

Määttäsen haravoi nurmikot ennen talvea ja vannoo katteen käytön nimeen puutarhassaan. Mitään ei mene hukkaan. Kaikki kukkapenkkit on perustettu niin, että nurmikon päälle on laitettu ensin kerros sanomalehteä ja sitten katetta.

– En hävitä oikeastaan mitään puutarhastani viemällä kaatopaikalle tai polttamalla, vaan kaikki puutarhajäte joko hyötykäytetään katteenä tai kompostoidaan. Esimerkiksi maahan varissee ja haravoitunut lehdet menevät katteeksi perennapenkkeihin. Ne maautuvat talven aikana ja toimivat hyvänä lannoitteena kasveille. Myös yksi naapureistani tuo lehtensä minulle katteeksi.

Syksyllä siirretään ja jaetaan myös perennoja ja tehdään puutarhan syyslannoitus. Määttäsen mukaan oikea ajankohta syyslannoitukselle on elokuu, jolloin ravinteet ehtivät imeytyä kasveihin.

– Vieläkin voi lannoittaa, kun on tällaisia lämpimiä säitä, mutta suurin hyöty siitä olisi, jos sen tekisi jo loppukesästä. Perennoitla jaon sekä keväällä että syksyllä. Kasvat on kesällä, mikä eivät menesty nykyisessä kasvupaikassaan. Ne täytyy siirtää syksyllä toiseen paikkaan.

Määttäsen ei itse syyslannoita kasveja sen kummemmin. Sen sijaan hän haki hevosenlantaa kasan, jonka hän laittaa tekeytymään.

Minna Määttäsen puutarhassa kukkii läpi kauden. Mansikkapenkin Määttäsen huoltaa syysskuonon istuttamalla penkkiin kolmannen rivin mansikoita rönsyistä.

– Sellaisenaan se on liian väkävää, mutta talven yli maaduttuaan mitä mainioita lannoitteita etenkin kukkiville perennoille. Levitin lannan ensin ja sitten laitoin päälle noin 20 sentin paksuisen kerroksen lehtiä. Loppuksi peitin kasan pressulla, jotta ravinteita ei liukene liikaa.

Tällä viikolla puutarhajätteiden, kuten risujen ja oksien, polttaminen on sallittu omilla tontilla Lahdessa, Hollolassa ja Nastolassa.

Muutoin avotulen tekemiseen tarvitaan maanomistajan lupa.

Se tarkoittaa, että esimerkiksi kaupungin maille nuotiota ei saa tehdä.

– Polttolupa on tämän viikon. Jokaisessa kunnassa on omat määräyksensä. Se on vähän ongelmallista. Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen päivystävä palomestari **Kari Sipilä** sanoo.

Sipilä muistuttaa myös, että nuotiossa ei saa polttaa mitään tahansa.

– Risuja ja sellaisia voi polttaa, mutta jätteet kuuluvat kaatopaikalle. Nuotioon ei pidä myös käyttää heittäviä maalattuja, lakattuja tai kyllästettyä puutavaraa.

Minna Määttäsen aloittaa lintujen talvuruokinnan hyvissä ajoin.

Kärhöihin kuuluva Multi Blue kukkii vielä komeasti marja-aronian kaverina.

LYHYESTI

ROSATOM

”Vapaavuoren toimissa tuskin moitittavaa”

Oikeuskansleri **Jaakko Jonka** sanoo *Helsingin Sanomille*, että elinkeinoministeri **Jan Vapaavuoren** (kok.) toiminta Rosatom-tapauksessa tuskin oli laitonta. Arvio perustuu mediasta saatuihin tietoihin.

Helsingin Sanomat uutisoi lauantaia, että työ- ja elinkeinoministeriö on keväällä allekirjoittanut ydinvoimayhtiön kanssa sopimuksen yhteistyöstä. Tässä kuussa Vapaavuori toi hallitukselle esityksen Fennovoiman voimalavan täydentämisestä siten, että Rosatom vaihtuu laitostuotoimittajaksi. Teollisuuden Voiman luvan pidentäminen hän ei kannattanut.

STT:n haastattelema julkisoikeuden emeritusprofessori **Teuvo Pohjolainen** sanoi, että asetelma näyttää ”aika hurjalta”, koska ministerin pitäisi pysyä puolueettomana.

Vihreiden puheenjohtaja **Ville Niinistö** sanoi STT:lle, että Vapaavuoren on selvitettävä oikeuskanslerilta mahdollinen esteellisyytensä.

PUOLUEKANNATUS

Yle: Keskusta karkasi kokoomukselta

Keskusta on vahvistanut asemansa suosituimpana puolueena, kertoo Ylen kysely. Puoluetta äänestäisi 23,3 prosenttia vastanneista. Kannatus on noussut viime kuusta kaksi prosenttiyksikköä, kun muiden suurten puolueiden suosio on laskeutunut. Kokoomusta kannattaa 20,4 prosenttia vastanneista, mikä on lähes prosenttiyksikön vähemmän kuin viime kuussa.

Perussuomalaisten kannatus on 16,6 prosenttia, SDP:n 15,2 prosenttia ja vasemmistoliiton 8,3 prosenttia. Vihreiden suosio laski hieman viime kuusta 7,8 prosenttiin. Suosiossa näkyi hyppäys hallitukselta lähden jälkeen, mutta se suli nopeasti.

RKP nosti kannatustaan 4,6 prosenttiin. Kristillisdemokraattien kannattajia on 3 prosenttia.

JOUKKOLIIKENNE

Pääkaupunkiseudulla liikennöitä taas M-juna

M-junaat pääkaupunkiseudulla kulkevat taas normaalisti. Junien kulkuu haitannut kaapelivika saatiin korjattua sunnuntai-iltana.

Vantaankosken liikenneohjausjärjestelmän vika oli haitannut juna-liikennettä perjantaista alkaen.

Vian takia M-junia jouduttiin perumaan ja juna ajettiin harvennetulla vuorovälillä.

Korjaustöitä jouduttiin tekemään verkkaisesti, sillä korjaajat joutuivat väistämään joidenkin aikana liikennöiviä junia.